

U S N E S E N Í

Zvláštní senát zřízený podle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů, složený z předsedy Mgr. Ing. Radovana Havelce a soudců JUDr. Pavla Simona, Mgr. Víta Bičáka, JUDr. Romana Fialy, JUDr. Tomáše Rychlého a Mgr. Jitky Zavřelové rozhodl o návrhu **Krajského úřadu Kraje Vysočina**, se sídlem v Jihlavě, Žižkova 57, na rozhodnutí kompetenčního sporu mezi ním na straně jedné a **Okresním soudem v Jihlavě a Krajským soudem v Brně – pobočkou v Jihlavě** na straně druhé, a dalších účastníků sporu vedeného u Okresního soudu v Jihlavě pod sp. zn. 118 C 20/2020, o vzájemné žalobě o zaplacení částky 60 621 Kč s příslušenstvím za neoprávněný výběr stočného a částky 255 160 Kč s příslušenstvím za spotřebovanou elektrickou energii a zemní plyn: žalobce **městyse Luka nad Jihlavou**, se sídlem v Lukách nad Jihlavou, 1. máje 76, zastoupeného Mgr. Petrem Šmídem, advokátem se sídlem v Jihlavě, Dvořákova 1927/5, a žalované **VODÁRENSKÉ AKCIOVÉ SPOLEČNOSTI, a.s.**, IČO 49455842, se sídlem v Brně, Soběšická 820/156, zastoupené Mgr. Markem Vojáčkem, advokátem se sídlem v Praze 1, Na Florenci 2116/15,

t a k t o:

- I. **Příslušný** vydat rozhodnutí ve věci vedené u Okresního soudu v Jihlavě pod sp. zn. 118 C 20/2020, o zaplacení částky 60 621 Kč s příslušenstvím za neoprávněný výběr stočného a částky 255 160 Kč s příslušenstvím za spotřebovanou elektrickou energii a zemní plyn, **je soud** v občanském soudním řízení.
- II. Usnesení Okresního soudu v Jihlavě ze dne 2. 2. 2021, čj. 118 C 20/2020-472, a usnesení Krajského soudu v Brně – pobočky v Jihlavě ze dne 30. 3. 2021, čj. 54 Co 66/2021-496, **se zrušují**.

O d ů v o d n ě n í:

[1] Návrhem doručeným dne 25. 6. 2021 zvláštnímu senátu zřízenému podle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů (dále jen „zákon č. 131/2002 Sb.“) se Krajský úřad Kraje Vysočina (dále též jen „navrhovatel“) domáhal, aby zvláštní senát rozhodl spor o pravomoc podle § 1 odst. 1 písm. a) zákona č. 131/2002 Sb. Spor vznikl podle názoru navrhovatele mezi ním na straně jedné a Okresním soudem v Jihlavě a Krajským soudem v Brně – pobočkou v Jihlavě na straně druhé ve věci vedené u Okresního soudu v Jihlavě pod sp. zn. 118 C 20/2020, o vzájemné

žalobě o zaplacení částky 60 621 Kč s příslušenstvím za neoprávněný výběr stočného a částky 255 160 Kč s příslušenstvím za spotřebovanou elektrickou energii a zemní plyn.

[2] Z návrhu na zahájení kompetenčního sporu a předloženého spisu vyplynuly následující skutečnosti:

[3] Městys Luka nad Jihlavou (dále jen „žalobce“) podal u Okresního soudu v Jihlavě žalobu, v níž se po VODÁRENSKÉ AKCIOVÉ SPOLEČNOSTI, a. s. (dále jen „žalovaná“) domáhal zaplacení částky 60 621 Kč s příslušenstvím. Žalobce v žalobě uvedl, že byl do dne 31. 12. 2014 členem dobrovolného svazku obcí Svaz vodovodů a kanalizací Jihlavsko, IČO 48460915, se sídlem v Jihlavě, Žižkova 93 (dále jen „SVAK Jihlavsko“), přičemž za dobu svého domnělého členství ve SVAK Jihlavsko žalobce vložil do svazku vodohospodářský majetek. Žalobce dále uvedl, že je vlastníkem předmětných vodovodů a kanalizací na svém území. Žalovaná provozovala kanalizace ve vlastnictví žalobce, rozhodnutím Krajského úřadu Kraje Vysočina ze dne 31. 1. 2019, čj. KUJI 7859/2019, však bylo povolení k provozování žalované zrušeno. Aktuálně žalovaná není v žádném smluvním vztahu se žalobcem, přesto stále předmětné kanalizace neoprávněně užívá, aniž by k tomu měla zákonný důvod, neoprávněně provozuje tyto kanalizace a především neoprávněně vybírá stočné od odběratelů napojených na kanalizace, v důsledku čehož se žalovaná v době od 13. 7. 2019 do 31. 8. 2019 bezdůvodně obohatila na úkor žalobce o částku v žalované výši. Navíc žalovaná nemá prakticky žádné náklady s odváděním a čištěním odpadních vod, protože vody jsou odváděny kanalizacemi ve vlastnictví žalobce, které provozuje na základě řádné smlouvy společnost VODOVODY A KANALIZACE Loucko s. r. o., IČO 04793790, se sídlem v Lukách nad Jihlavou, 1. máje 753 (dále jen „VaK Loucko“).

[4] Okresní soud v Jihlavě vydal dne 27. 8. 2020 platební rozkaz čj. 118 C 20/2020-309, kterým uložil žalované, aby do 15 dnů ode dne doručení platebního rozkazu zaplatila žalobkyni částku 60 621 Kč s příslušenstvím a náhradu nákladů řízení, nebo aby podala proti tomuto platebnímu rozkazu odpor. Proti platebnímu rozkazu podala žalovaná včasný odpor a okresní soud pokračoval v řízení o žalobě.

[5] Žalovaná ve svém vyjádření k žalobě ze dne 16. 10. 2020 (čl. 380 soudního spisu) vysvětlila širší souvislosti vztahů mezi ní a žalobcem. Uvedla, že je provozovatelem vodovodů a kanalizací ve smyslu § 2 odst. 5 zákona č. 274/2001 Sb., o vodovodech a kanalizacích pro veřejnou potřebu a o změně některých zákonů (zákon o vodovodech a kanalizacích), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 274/2001 Sb.“). Tyto vodovody a kanalizace žalovaná provozuje na základě smluv o provozování uzavíraných s vlastníky vodovodů a kanalizací pro veřejnou potřebu ve smyslu § 8 odst. 2 zákona č. 274/2001 Sb. Uvedené smlouvy mají povahu smluv pachtovních, respektive v případě smluv uzavíraných do 31. 12. 2013 smluv nájemních. Na základě těchto smluv žalovaná vodovody a kanalizace vlastníků využívá a plní povinnosti provozovatele podle zákona č. 274/2001 Sb., a rovněž je oprávněna brát užitky z provozování vodovodu a kanalizací v podobě výběru vodného a stočného od odběratelů napojených na vodovody a kanalizace provozované žalovanou. Za užívání a požívání vodovodů a kanalizací pak žalovaná jako nájemce platí vlastníků v postavení pronajímatelů nájemné. Podle provozní smlouvy provozuje žalovaná rovněž vodohospodářský majetek na území

pokračování

žalobce, který je jednou z bývalých členských obcí SVAK Jihlavsko. Na území žalobce se však stále nachází vodohospodářský majetek, který je ve vlastnictví SVAK Jihlavsko, a nikoliv žalobce, a který je provozován žalovanou na základě platné provozní smlouvy, neboť odstoupení žalobce od této smlouvy je neplatné. Žalovaná také namítla, že není pasivně legitimována k vydání bezdůvodného obohacení, ale má jím být SVAK Jihlavsko. Žalovaná rovněž vůči žalobci uplatnila vzájemný návrh na zaplacení částky 255 160 Kč s příslušenstvím, který odůvodnila tím, že od 29. 6. 2018 přestala provozovat majetek s právem hospodaření SVAK Jihlavsko (jde o jiný majetek než ten, který by měl být předmětem žaloby), neboť jí zaniklo povolení k provozování tohoto majetku. Od výše uvedeného dne se provozovatelem tohoto majetku staly VaK Loucko. Aby nebylo narušeno fungování objektu čistírny odpadních vod a objektů čerpacích stanic, neukončila žalovaná dodávky elektrické energie a zemního plynu do těchto objektů a tyto dodávky zajišťovala i nadále do přepsání příslušných odběrných míst elektrické energie a zemního plynu na VaK Loucko. V době od 1. 7. 2018 do 28. 3. 2019 tudíž uhradila náklady dodávek uvedených energií namísto žalobce, a to v celkové výši uplatněné vzájemným návrhem.

[6] Následně Okresní soud v Jihlavě rozhodl usnesením ze dne 2. 2. 2021, čj. 118 C 20/2020-472, kterým zastavil řízení o zaplacení částky 60 621 Kč s příslušenstvím (výrok I) i řízení o zaplacení částky 255 160 Kč s příslušenstvím (výrok II), a obě spojené věci postoupil Krajskému úřadu Kraje Vysočina (výrok III), a dále rozhodl o náhradě nákladů řízení, vrácení soudních poplatků a vyzval strany ke sdělení čísel bankovních účtů (výroky IV až IX). Ve svém rozhodnutí odkázal na usnesení zvláštního senátu ze dne 25. 2. 2016, čj. Konf 10/2015-11, s tím, že do množiny veřejnoprávních smluv patří i spory vyplývající ze vztahů, které by veřejnoprávní smlouvou toliko upraveny být mohly, a proto existence veřejnoprávní smlouvy není podmínkou *sine qua non* pro závěr o pravomoci správních orgánů o rozhodování sporů podle § 169 správního řádu (dále jen „s. ř.“). Okresní soud v Jihlavě konstatoval, že ohledně nároků uplatněných oběma účastníky v tomto řízení lze dospět ke zcela shodným závěrům, jako v řízení vedeném u tohoto soudu pod sp. zn. 106 C 4/2018 (viz usnesení zvláštního senátu ze dne 12. 12. 2021, čj. Konf 3/2021-30). Také tyto jsou označeny jako nárok na vydání bezdůvodného obohacení, ale v obou případech je zřejmé, že jde o nárok vycházející z veřejnoprávní smlouvy (konkrétně provozní smlouvy), přičemž povaha účastníků této smlouvy odpovídá veřejnoprávnímu charakteru, nikoli vztahu soukromoprávnímu, jak oba účastníci dovozují. Věc tak nespadá do pravomoci soudů, proto soud postupoval podle § 104 odst. 1 o. s. ř. a řízení o obou uplatněných nárocích pro nedostatek pravomoci soudu zastavil. Zároveň rozhodl o postoupení věci Krajskému úřadu Kraje Vysočina jako správnímu orgánu příslušnému podle § 169 odst. 1 písm. d) s. ř.

[7] K odvolání žalobce i žalované Krajský soud v Brně – pobočka v Jihlavě usnesením ze dne 30. 3. 2021, čj. 54 Co 66/2021-496, zamítl návrh žalované na přerušování odvolacího řízení (výrok I), usnesení soudu prvního stupně potvrdil ve výrocích I a II v upřesněném znění, jež uvedl, a rovněž ve výrocích III, VI a VII (výrok II), dále usnesení soudu prvního stupně změnil ve výrocích IV a V tak, že náhradu nákladů řízení stranám nepřiznal (výrok III), a rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů odvolacího řízení (výrok IV). Odvolací soud uvedl, že rozhodující je povaha poskytnutého plnění a to, zda mohlo být poskytováno i na základě některé veřejnoprávní smlouvy ve smyslu příslušných ustanovení s. ř. Dále konstatoval, že žalobce lze považovat za svého druhu

správní orgán, vystupuje-li v právním vztahu s žalovanou, neboť podstatou tohoto vztahu je výkon pečovatelské správy v oblasti veřejného práva představované sférou působnosti zákona č. 274/2001 Sb. Odvolací soud rovněž odkázal na usnesení zvláštního senátu ze dne 25. 2. 2016, čj. Konf 10/2015-11, a dovodil, že „shodně nastala situace, kdy by mohla být mezi územně samosprávným celkem a právnickou osobou soukromého práva uzavřena veřejnoprávní smlouva subordinační (tedy situace, jíž je možno ošetřit jak smluvně, tak i autoritativním jednostranným jednáním veřejnoprávní entity; zde rozhodnutím ve smyslu § 22 zákona č. 274/2001 Sb. uložením povinnosti provozovat vodohospodářskou infrastrukturu ve veřejném zájmu). Tato uzavřena nebyla, nicméně právnická osoba (zde žalovaná společnost) vystupující v postavení provozovatele vodovodu a kanalizace inkasovala stočné, které má náležet vlastníku kanalizace, respektive územně samosprávný celek v pozici správního orgánu (v nyní souzené věci subjekt s povinností zajistit řádný provoz vlastního vodovodu a kanalizace pro veřejnou potřebu – městys Luka nad Jihlavou) plnění potenciálně podřaditelné pod předmět (neuzavřené) veřejnoprávní smlouvy (dodávky elektřiny a zemního plynu od třetích osob), poskytnuté však na jméno právnické osoby, tvrzeně čerpal a přes urgence neuhradil.“. Proto Krajský soud v Brně – pobočka v Jihlavě uzavřel, že projednání a rozhodnutí sporu o předmětná peněžitá plnění není v pravomoci soudů v občanském soudním řízení, nýbrž v pravomoci správních orgánů.

[8] Krajský úřad Kraje Vysočina s postupem Okresního soudu v Jihlavě a Krajského soudu v Brně – pobočky v Jihlavě nesouhlasil a podal zvláštnímu senátu návrh na rozhodnutí negativního kompetenčního sporu. Navrhovatel se domnívá, že nárok žalobkyně na stočné nemá původ v provozní smlouvě. Stočné vybírá vlastník a je jeho příjmem, nikoliv příjmem provozovatele. Stočné je užitkem dané věci a má ryze soukromoprávní povahu spojenou s danou věcí a vlastnickým právem k ní. Nemá spojitost s provozováním vodovodu a kanalizací, respektive je na něm nezávislá. Proto též spor o bezdůvodné obohacení spočívající v braní užitků z dané věci bez právního důvodu nemá spojitost s provozní smlouvou a nevyplývá z ní. Není přitom důvod, aby existoval odlišný režim řešení sporů pro případ, že se neoprávněným pobíráním užitků obohatí osoba způsobilá být provozovatelem ve smyslu zákona č. 274/2001 Sb. na úkor vlastníka věci, který je shodou okolností obcí, a jiný pro případ, kdy vlastníkem a neoprávněným uživatelem jsou jiné osoby. Pokud má stočné souvislost s nějakou smlouvou, tak především se smlouvou na odvádění odpadních vod uzavíranou mezi vlastníkem kanalizace a odběratelem, která je podle navrhovatele nepochybně smlouvou soukromoprávní. Stočné je pak pohledávkou vlastníka za odběratelem, kterou provozní smlouvou může vlastník postoupit provozovateli, ale nemusí tak učinit. Obdobně pak u nároku žalované na zaplacení částky za spotřebovanou elektrickou energii a zemní plyn půjde podle navrhovatele o nárok vyplývající ze soukromoprávních vztahů, neboť odběr energií je zajišťován na základě smlouvy mezi dodavatelem energií a jejich odběratelem. Tvrzený nárok tak může mít povahu buď soukromoprávního bezdůvodného obohacení, kdy žalovaná plnila bez právního důvodu za jiného, nebo soukromoprávního jednání k užitku třetí osoby dle § 3009 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „o. z.“). Tvrzený nárok může mít též povahu soukromoprávního nároku na náhradu škody způsobené porušením provozní smlouvy (uzavřené mezi SVAK Jihlavsko a žalovanou, pokud se žalobce stal její smluvní stranou v důsledku přechodu nájmu a pokud tato provozní smlouva nebyla v předmětné době platně žalobcem ukončena, jak tvrdí žalovaná) ze strany žalobce. Pouze v tomto případě náhrady škody

pokračování

by mohl mít nárok žalované původ v provozní smlouvě dle § 8 odst. 2 zákona č. 274/2001 Sb., podle navrhovatele by se však i v této situaci jednalo o soukromoprávní nárok, neboť provozní smlouva je podle něj vždy smlouvou soukromoprávní.

[9] K aplikaci citovaného usnesení zvláštního senátu ze dne 25. 2. 2016, čj. Konf 10/2015-11, okresním i krajským soudem na projednávanou věc navrhovatel uvádí, že i v případě, že by se jednalo o spor z provozní smlouvy, byl by příslušným k rozhodnutí civilní soud, neboť provozní smlouva ve smyslu § 8 odst. 2 zákona č. 274/2001 Sb. je smlouvou soukromoprávní. Provozování vodovodu a kanalizace si totiž zajišťuje jejich vlastník samostatně a v případě, že není schopen provoz zajistit sám, může uzavřít smlouvu ve smyslu § 8 odst. 2 zákona č. 274/2001 Sb., přičemž při uzavírání této smlouvy hraje dle navrhovatele důležitou roli zásada smluvní volnosti. Navrhovatel odkazuje jak na odbornou literaturu, podle níž se v případě této smlouvy jedná o tzv. nepojmenovanou smlouvu ve smyslu § 1746 odst. 2 o. z., tak na podporu svého tvrzení uvádí řadu rozhodnutí (např. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 15. 9. 2015, sp. zn. 32 Cdo 2713/2013, rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 4. 4. 2013, čj. 3 A 116/2010-53, rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 26. 9. 2013, čj. 30 A 113/2012-50, a další).

[10] Dále navrhovatel namítá, že skutečnost, že k vykonávání provozních činností podle zákona č. 274/2001 Sb., měla žalovaná vydané povolení k provozování ve smyslu § 6 citovaného zákona, nemůže vést k závěru o povaze provozní smlouvy jako smlouvy veřejnoprávní subordinační ve smyslu § 161 odst. 1 s. ř., jelikož povolení k provozování a smlouva o provozování vodovodu a kanalizace jsou naprosto odlišnými instituty. Oprávnění provozovat vodovod nebo kanalizaci pro veřejnou potřebu je založeno na základě povolení podle § 6 zákona č. 274/2001 Sb., jež je veřejnoprávním rozhodnutím. Naproti tomu provozní smlouva je soukromoprávním titulem k nakládání s vodovody a kanalizacemi, jichž se týká. Navrhovatel rovněž nesouhlasí se závěrem krajského soudu, že provozní smlouvu lze nahradit rozhodnutím podle § 22 zákona č. 274/2001 Sb.

[11] Na základě výše uvedených skutečností je navrhovatel přesvědčen, že spor o zaplacení částky 60 621 Kč s příslušenstvím za neoprávněný výběr stočného a částky 255 160 Kč s příslušenstvím za spotřebovanou elektrickou energii a zemní plyn, by měl řešit soud v občanském soudním řízení jako soukromoprávní nárok.

[12] Zvláštní senát se nejprve zabýval otázkou, zda jsou splněny podmínky pro vydání rozhodnutí o kompetenčním sporu, přičemž vycházel z následujících skutečností a úvah:

[13] Podle § 1 odst. 1 zákona č. 131/2002 Sb., se podle tohoto zákona postupuje při kladných nebo záporných kompetenčních sporech o pravomoc nebo věcnou příslušnost (dále jen „pravomoc“) vydat rozhodnutí, jehož stranami jsou: a) soudy a orgány moci výkonné, územní, zájmové nebo profesní samosprávy, b) soudy v občanském soudním řízení a soudy ve správním soudnictví.

[14] Takto vymezené kompetenční spory projednává a rozhoduje zvláštní senát (srov. § 2 odst. 1 zákona č. 131/2002 Sb.). Ten pak rozhodne, kdo je příslušný vydat rozhodnutí ve věci uvedené v návrhu na zahájení řízení (§ 5 odst. 1 téhož zákona).

[15] V nyní rozhodované věci popřel svou pravomoc Okresní soud v Jihlavě (a jeho rozhodnutí potvrdil Krajský soud v Brně – pobočka v Jihlavě) i navrhovatel, jedná se proto o negativní kompetenční spor, k jehož projednání je příslušný zvláštní senát podle zákona č. č. 131/2002 Sb.

[16] Zvláštní senát rozhoduje o kompetenčním sporu podle skutkového a právního stavu ke dni svého rozhodnutí (srov. č. 485/2005 Sb. NSS).

[17] Účelem zákona č. 274/2001 Sb. je prosazení veřejného zájmu na řádném provozování vodovodů a kanalizací pro veřejnou potřebu. Zákon tento veřejný zájem výslovně deklaruje (§ 1 odst. 2) a v souladu s tím ukládá vlastníku vodovodu nebo kanalizace povinnost zajistit jejich plynulé a bezpečné provozování (§ 8 odst. 1). Vlastník může zajistit provozování vodovodu nebo kanalizace tak, že uzavře smlouvu o provozování s jinou osobou, s provozovatelem, anebo může vodovod nebo kanalizaci provozovat svým jménem a na vlastní odpovědnost; v takovém případě má vedle práv a povinností, jejichž nositelem je výlučně vlastník, též všechna práva a veškeré povinnosti, které ze zákona plynou provozovateli (§ 8 odst. 2).

[18] Podle § 6 odst. 1 zákona č. 274/2001 Sb. „osoba, která hodlá provozovat vodovod nebo kanalizaci, požádá krajský úřad o vydání povolení k provozování vodovodu nebo kanalizace“.

[19] Podle § 8 odst. 14 zákona č. 274/2001 Sb. „vlastník kanalizace má právo na úplatu za odvádění odpadních vod (dále jen "stočné"), pokud ze smlouvy uzavřené podle odstavce 2 nevyplývá, že stočné se platí provozovateli kanalizace (§ 20). Právo na stočné vzniká okamžikem vstupu odpadních vod do kanalizace. Stočné je úplatou za službu spojenou s odváděním, čištěním, nebo jiným zneškodňováním odpadních vod. Právo na úplatu pevné složky stočného vzniká podle podmínek stanovených ve smlouvě uzavřené podle odstavce 6, v níž je sjednána dvousložková forma stočného. Takové sjednání je možné ode dne účinnosti obecně závazné vyhlášky obce vydané v samostatné působnosti obce nebo rozhodnutím nejvyššího orgánu právnické osoby, která je vlastníkem vodovodů a kanalizací podle § 20 odst. 4.“.

[20] Osoba, která se stane provozovatelem určitého vodovodu nebo kanalizace (splní předpoklady pro statut jeho provozovatele stanovené v § 2 odst. 4 zákona č. 274/2001 Sb.), je bez dalšího povinna tento vodovod nebo kanalizaci provozovat (9 odst. 1 citovaného zákona), tj. provádět veškeré činnosti, kterými se zajišťuje dodávka pitné vody nebo odvádění a čištění odpadních vod (srov. § 2 odst. 3 zákona č. 274/2001 Sb.). Přerušit provoz či jej omezit je oprávněna pouze z důvodů v zákoně taxativně stanovených (§ 9 odst. 5 a 6 citovaného zákona). Ustanovení § 9 odst. 1 *in fine* zákona č. 274/2001 Sb., podle něhož je provozovatel povinen vodovod nebo kanalizaci provozovat mimo jiné též v souladu se smlouvou uzavřenou podle ustanovení § 8 odst. 2, nelze – se zřetelem na účel ustanovení § 9 – chápat tak, že by samotná povinnost provozovat vodovod nebo kanalizaci mohla být smlouvou omezena či jakkoliv podmíněna (srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 15. 9. 2015, sp. zn. 32 Cdo 2713/2013).

pokračování

[21] Zákon č. 274/2001 Sb. nestanoví povinné obsahové náležitosti provozní smlouvy podle § 8 odst. 2 nebo bližší podmínky jejího uzavření. Je tedy ponecháno na smluvních stranách, jakou formou a v jakém rozsahu svá vzájemná práva a povinnosti upraví. Účinnost provozní smlouvy je ze zákona podmíněna právní mocí rozhodnutí o povolení k provozování (srov. § 6 citovaného zákona), neboť provozování bez něj je protiprávní.

[22] Z judikatury plyne, že vzhledem k intenzitě veřejného zájmu je povinnost provozovat kanalizaci stanovena jako povinnost veřejnoprávní, na čemž nic nemění skutečnost, že jedním z předpokladů, jimiž zákon podmiňuje získání statutu provozovatele, není-li jím přímo vlastník, je smlouva soukromého práva, uzavřená s vlastníkem podle ustanovení § 8 odst. 2 věty první zákona č. 274/2001 Sb. (srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 15. 9. 2015, sp. zn. 32 Cdo 2713/2013, obdobně též rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 5. 2014, čj. 1 As 149/2013-50, a ze dne 3. 1. 2008, čj. 9 As 52/2007-76, nebo rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 4. 4. 2013, čj. 3 A 116/2010-53). Tedy vzájemná práva a povinnosti subjektů týkající se provozování vodovodu a kanalizace včetně otázek finančních jsou práva a povinnosti svou povahou soukromoprávní, o kterých, pokud nedojde k dohodě či jejímu nahrazení rozhodnutím správního orgánu, rozhoduje soud v občanském soudním řízení (srov. rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 26. 9. 2013, čj. 30 A 102/2012-54).

[23] Podle odborné literatury je pak možné očekávat, že typově bude smluvními stranami preferována tzv. nepojmenovaná smlouva ve smyslu § 1746 odst. 2 o. z. Provozní smlouva totiž zpravidla obsahuje prvky charakteristické pro přenechání věci jinému k užívání a požívání, tedy pachtu, avšak současně obsahuje též specifická práva a povinnosti související s provozováním vodovodu nebo kanalizace (srov. NOHEJL, Lukáš, ŽALUDOVÁ, Ludmila a kol. Zákon o vodovodech a kanalizacích. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2015, s. 111, nebo RUBEŠ, Pavel. Zákon o vodovodech a kanalizacích: Komentář. Praha: Wolters Kluwer, 2014. Dostupné v Systému ASPI. ISSN: 2336-517X).

[24] Zvláštní senát proto uzavírá, že provozní smlouva podle § 8 odst. 2 zákona č. 274/2001 Sb. je svou povahou smlouvou soukromoprávní, jelikož se nejedná o smlouvu, kterou by se zakládaly, měnily nebo rušily práva a povinnosti v oblasti veřejného práva ve smyslu § 159 odst. 1 s. ř. (srov. usnesení zvláštního senátu ze dne 13. 12. 2021, čj. Konf 3/2021-30).

[25] Závěry usnesení zvláštního senátu ze dne 25. 2. 2016, čj. Konf 10/2015-11, na něž odkázaly ve svých rozhodnutích okresní i krajský soud, na nyní projednávanou věc z důvodů výše uvedených nedopadají.

[26] Nárok žalobce na zaplacení částky 60 621 Kč s příslušenstvím za neoprávněný výběr stočného a nárok žalované na zaplacení částky 255 160 Kč s příslušenstvím za spotřebovanou elektrickou energii a zemní plyn tudíž s ohledem na uvedené představují nároky vyplývající z poměrů soukromého práva. V obou případech jde totiž o nároky na vydání bezdůvodného obohacení, které mělo být účastníky navzájem získáno bez právního důvodu, jenž by jinak byl důvodem majícím původ v soukromém právu. Zvláštní senát proto výrokem I. tohoto usnesení vyslovil, že příslušné vydat rozhodnutí o těchto nárocích jsou soudy v občanském soudním řízení.

[27] Zvláštní senát podle § 5 odst. 3 zákona č. 131/2002 Sb. zruší rozhodnutí, kterým strana kompetenčního sporu popřela svou pravomoc o věci rozhodovat, ačkoliv podle rozhodnutí zvláštního senátu je vydání rozhodnutí ve věci uvedené v návrhu na zahájení řízení v její pravomoci. Výrokem II. proto zvláštní senát zrušil usnesení Okresního soudu v Jihlavě ze dne 2. 2. 2021, čj. 118 C 20/2020-472, a usnesení Krajského soudu v Brně – pobočky v Jihlavě ze dne 30. 3. 2021, čj. 54 Co 66/2021-496.

[28] Pravomocné rozhodnutí zvláštního senátu je podle § 5 odst. 5 zákona č. 131/2002 Sb. závazné pro strany kompetenčního sporu, účastníky řízení, v němž spor vznikl, pro správní orgány [§ 4 odst. 1 písm. a) s. ř. s.] i soudy. Dále tedy bude Okresní soud v Jihlavě pokračovat v řízení o žalobě na zaplacení 60 621 Kč s příslušenstvím za neoprávněný výběr stočného a vzájemné žalobě na zaplacení 255 160 Kč s příslušenstvím za spotřebovanou elektrickou energii a zemní plyn.

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně 2. května 2022

Mgr. Ing. Radovan Havelec
předseda zvláštního senátu